

Astrid Lindgren

Astrid Lindgren

MEIDÄN MARIKKI

WSOY

Yhteislaitos teoksista:

MARIKKI

Ruotsinkielinen alkuteos *Madicken*

© Astrid Lindgren 1960/Saltkråkan AB

Kuvitus © Ilon Wikland 1960

Alkuteoksen kustantanut Rabén & Sjögren Bokförlag

Suomenkielinen laitos © Laila Järvinen ja wsoy 1962

MARIKKI JA KESÄKUMMUN TUIKKU

Ruotsinkielinen alkuteos *Madicken och Junibäckens Pims*

© Astrid Lindgren 1976/Saltkråkan AB

Kuvitus © Ilon Wikland 1976

Alkuteoksen kustantanut Rabén & Sjögren Bokförlag

Suomenkielinen laitos © Kristiina Rikman ja wsoy 1977

Yhteislaitos © Astrid Lindgren 1986/Saltkråkan AB

Tarkistettu laitos 2016

ISBN 978-951-0-42205-2

Painettu EU:ssa

Astrid Lindgren

MEIDÄN
MARIKKI

Kuvitus Ilon Wikland

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

MARIKKI

Suomentanut Laila Järvinen

SISÄLLYS

Suvipäivä Kesäkummussa	9
Riku	29
Marikki ja Liisa huviretkellä	39
Aika hauska surullinen päivä	58
Liisa työntää herneen nenäänsä	80
Marikki selvänäkijänä	100
Nyt tuuli ja myrsky taas riehumaan käy	126
Kesäkummun joulu	150
Joosef kaivossa	170

SUVIPÄIVÄ KESÄKUMMUSSA

Marikki asuu suuressa, punaisessa talossa joen varrella. Siellä asuvat myös hänen isänsä ja äitinsä ja pikkusisarensa Elisabet ja musta villakoira. Koiran nimi on Sasso. Lisäksi siellä asuu Kossi-niminen kisanpentu. Ja Alva. Marikki ja Elisabet asuvat lastenhuoneessa, Alva apulaisen huoneessa, Sasso korissaan eteisnurkassa ja Kossi keittiön hellan edessä. Äiti asuu melkein koko talossa, samoin isä, paitsi silloin kun hän on toimituksessa kirjoittamassa sanomalehteä, että ihmisillä olisi luettavaa.

Marikin oikea nimi on Margareeta. Mutta pienenä hän kutsui itseään Marikiksi. Ja vaikka hän nyt on iso, jo melkein seitsenvuotias, häntä sanotaan yhä Marikiksi. Margareeta-nimeä käytetään vain silloin, kun hän on tehnyt jonkin kepposen ja häntä täytyy torua. Aika usein häntä sanotaan Margareetaksi. Elisabetia

sanotaan aina Liisaksi, ja hän tarvitsee harvoin nuhteita. Mutta Marikilla on usein hassuja päähänpistoja, eikä hän ajattele koskaan... ennen kuin perästäpäin. Silloin hän katuu ja on pahoillaan. Hän tahtoisi näet mielellään olla kiltti ja tottelevainen, ja siksi on sääli, ettei se toisinaan oikein luonnistu.

– Tuo tyttö on tuumissaan vikkellä kuin Virsulan vaarin porsas, sanoo Pyykki-Iida, ja se on aivan totta.

Pyykki-Iida tulee aina perjantaisin pesemään ja siivoamaan.

Tänään on perjantai, ja Marikki istuu pesulaiturilla joen rannassa katselemassa, kun Pyykki-Iida huuhtoo vaatteita. Marikki on iloinen, sillä hänen esiliinansa tasku on täynnä makeita keltaisia luumuja, joita hän pistää silloin tällöin suuhunsa. Hän loiskuttelee jalkojaan vedessä ja laulaa Pyykki-Iidalle:

*ABC,
kissa kävelee,
tikapuita pitkin
taivaaseen.*

*EFG,
mitä miettinee,
kun on yksin kulkemassa
hangella.*

Marikki on tehnyt tämän laulun melkein itse. Osa on äidin vanhoista aapisista ja loput laulusta, jota Alva aina laulaa astioita pestessään. Marikin mielestä se on hyvä pyykkilaulu ja luumunsyöntilaulukin, mutta Iida ei ole samaa mieltä.

– Hyi, millaista mölyä sinä pidät, hän sanoo. – Etkö osaa kauniimpia lauluja?

– Minusta tämä on kaunis, Marikki sanoo. – Mutta kyllä sinun laulusi ovat kauniimpia. Iida kiltti, laula nyt siitä Jeesuksen rautatiestä.

Mutta Pyykki-Iida ei tahdo laulaa sitä vaatteita huuhtoessaan, ja oikeastaan se onkin hyvä, sillä vaikka Marikki tahtoo mielellään kuulla laulun Jeesuksen rautatiestä, se saa hänet aina itkemään. Hänen tarvitsee vain ajatella sitä, kun hän jo muuttuu hiljaiseksi ja hänen silmänsä alkavat kiiltää. Laulu on hyvin surullinen. Siinä kerrotaan pienestä tytöstä, joka uskoo voivansa ajaa junalla taivaaseen tapaamaan kuollutta äitiään... ei, Marikki ei jaksanut ajatella sitä juuri tällä hetkellä. Pyykki-Iidan kaikki laulut ovat yhtä surullisia.

Äidit vain kuolevat ja kuolevat, ja isät istuvat koko ajan kapakassa juomassa, kunnes lapsetkin kuolevat. Silloin isät itkevät ja katuivat kauheasti ja lupaavat, etteivät juo enää milloinkaan... mutta silloin se on jo liian myöhäistä!

Marikki huokaa. Sitten hän pistää poskeensa uuden luumun. Voi, kuinka hän on iloinen siitä, että hänen oma äitinsä elää ja on punaisessa huvilassa! Joka ilta, kun Marikki makaa vuoteessaan ja on lukenut »Isä lasten armias», hän lukee vielä ylimääräisenä rukouksen, että Liisa ja hän itse ja äiti ja isä ja Alva ja Pyykki-Iida ja Abbe Nilsson pääsisivät taivaaseen kaikki yhdellä kertaa. Parasta olisi tietenkin, ettei heidän koskaan tarvitsisi mennä sinne, ajattelee Marikki, täällä kotona on niin mukavaa. Mutta sitä hän ei uskalla pyytää Jumalalta, sillä Jumala voisi pahastua.

Pyykki-Iida on hyvillään, kun hänen laulunsa itkettävät.

– Siitä sen kuulet, Marikki, siitä kuulet, miten köyhillä lapsilla on surkeata. Saat olla kiitollinen siitä, että itse elät kuin Herran kukkarossa.

Kyllä Marikin elämä onkin mukavaa. Hänellähän on äiti ja isä ja Liisa ja Alva ja Pyykki-Iida ja Abbe Nilsson, ja hän asuu Kesäkummussa. Paremmassa paikassa ei voisi asua. Jos joku kysyisi Marikilta, millaista siellä on, hän vastaisi ehkä näin:

– No, se on tavallinen punainen talo! Se on sellainen kuin talot yleensä ovat. Keittiössä on hauskinta; me leikimme Liisan kanssa halkokomerossa, niin ja autamme Alvaa leipomisessa. Ei, kyllä ullakolla sittenkin on hauskinta: siellä voi olla piilosilla, ja toisinaan me pukeudumme ihmissyöjiksi ja leikimme, että me syömme ihmisiä. Kyllä kuistillakin on metkaa, me kapuamme ikkunasta sisään ja ulos ja leikimme merirosvoja, jotka kiipeävät laivaan ja sieltä pois. Talon ympärillä on paljon koivuja, ja minä kiipeän niihin. Liisa on vielä liian pieni, vasta viisivuotias. Kiipeän minä välistä halkovajan katollekin. Halkovaja ja askarteluhuone ja mankelihuone ja pesutupa ovat kaikki punaisessa rakennuksessa aivan Nilssonin aidan vieressä. Jos istuu halkovajan katolla, voi katsoa suoraan Nilssonin keittiöön, ja se on mukavaa. Ja Alvan ja Pyykki-lidan mankeloidessa on aika kiva pyörittää mankelia. Mutta joki on joka tapauksessa kaikkein paras. Me saamme olla laiturilla, sillä sen ympärillä ei ole syvää, mutta hieman kauempana on. Toisella puolella on katu. Siellä meillä on sireenipensasaita, niin ettei kukaan voi nähdä, mitä me teemme. Ja me voimme maata pensaiden takana ja kuunnella, mitä ohikulkijat puhuvat. Eikö se ole mainiota?

Suunnilleen näin Marikki selittää, jos häneltä kysyy, millaista on Kesäkummussa.

Ja hän makaa todella pensasaidan takana kuuntele-
massa, mitä ihmiset puhuvat kulkiessaan ohitse.

Toisinaan hän kuulee heidän sanovan näin:

– Katsokaa, miten suloinen lapsi!

Silloin Marikki tietää, että he näkevät Liisan, joka on kavunnut portin päälle ja hymyilee koko kasvoil-
laan. Marikki itse ei ole suloinen lapsi, ei ainakaan usko olevansa, mutta hän on hyvin tyytyväinen, kun ihmiset sanovat Liisaa suloiseksi. Liisa onkin kaikkien mielestä suloinen. Pyykki-Iidankin.

– Sen minä vain sanon, että hän on nätti kuin nä-
kinkenkä, sanoo Pyykki-Iida.

– Ja kiltti, lisää Marikki ja puree hiljaa Liisaa käsi-
varresta. Silloin Liisa nauraa aivan kuin Marikki kutit-
taisi häntä. Liisassa on melkein kaikki pehmeää, sileää
ja suloista, mutta hänellä on pienet terävät hampaat, ja
hän puree Marikkia poskesta niin kovasti kuin uskaltaa.

– Ja sinä olet hyvää kuin kurkku, hän sanoo ja nau-
raa yhä enemmän.

Marikissa ei mikään ole pehmeää, sileää ja suloista.
Mutta hänellä on lystikkäät pienet ruskettuneet kas-
vot, pirteät siniset silmät ja paksu ruskea tukka. Ja hän
on suora, hoikka ja notkea kuin kissa.

– Se on kyllä varmasti erehdys, että tuosta Marikis-
ta on tullut tyttö, sanoo Pyykki-Iida. – Poika hänestä
olisi pitänyt tulla, se on totinen tosi.

Marikki itse on näinkin aivan tyytyväinen ulkomuotoonsa.

– Minä olen isän näköinen, hän tuumii. – Se on mainio asia, sillä silloin joutuu varmasti naimisiin.

Liisa tulee heti levottomaksi: jospa hän ei pääsekään naimisiin, sillä hän muistuttaa äitiä, niin kaikki sanovat. Eipä silti, että hän niin paljon välittäisi naimisissaolosta, mutta jos Marikki aikoo mennä naimisiin, niin Liisakin tahtoo mennä. Hän tahtoo olla samanlainen kuin Marikki.

– Sinä olet liian pieni ajattelemaan sellaisia asioita, sanoo Marikki ja taputtaa häntä päälle. – Odot, kunnes kasvat suureksi ja olet koulussa niin kuin minä.

Se ei ole aivan totta: Marikki ei ole vielä koulussa, mutta hän on jo ilmoittautunut, ja koulun alkuun on enää viikko. Niin että kyllä hän on melkein koulutyttö.

– Ja voihan olla, etten minäkään mene naimisiin, Marikki sanoo lohduttaakseen Liisaa. Suoraan sanoen hän ei oikein käsitä, mitä iloa koko naimisiinmenosta olisi. Mutta jos on pakosta mentävä, niin hän menee naimisiin Nilssonin Abben kanssa, sen Marikki on päättänyt. Abbe ei kylläkään tiedä sitä vielä.

Pyykki-Iida on huuhtonut vaatteet valmiiksi ja Marikki syönyt luumunsa loppuun. Silloin Liisa tulee kiireesti laiturille. Hän on ollut kuistilla ja leikkinyt

Kossin kanssa. Mutta nyt hän on kyllästynyt ja tahtoo tietää, mitä Marikki aikoo tehdä.

– Marikki, sanoo Liisa, – mitä me tehtäisiin?

*Pane kissat ajokiksi,
ota hännät ohjaksiksi,
aja yli järven,*

sanoo Marikki. Niin pitää vastata. Niin Abbekin aina vastaa.

– Hahaa, minä olen jo ajanut, ilmoittaa Liisa.
– Kossin kanssa... ja pitänyt häntää ohjaksena... kuis-
tilla.

– Minä annan sinulle selkään, sanoo Marikki. – Jos olet vetänyt Kossia hännästä, niin saat selkäsi, tiedä se.

– En ole vetänyt, sanoo Liisa. – En yhtään vetänyt. Minä vain pitelin hännästä kiinni. Kossi itse riuhtoi ja kiskoi kauheasti.

Nyt Pyykki-Iidakin katsoo ankarasti Liisaan.

– Etkö tiedä, Liisa, että Jumalan enkelit itkevät niin että lotisee, kun lapset ovat ilkeitä eläimille?

– Mutta silloinhan sataisi, sanoo Liisa. – Ja nyt ei sada.

Niin, nyt ei sada. Aurinko paistaa lämpöisesti, ja tarhassa kasvavista hajuberneistä tulee suloinen tuoksu, mehiläiset surisevat nurmikolla, ja joki virtaa Kesäkummun ohi hiljaisena ja rauhallisena. Marikki tuntee koko olemuksellaan, että on kesä, ja hän loiskuttelee jalkojaan haaleassa vedessä.

– Sen minä vain sanon, että tämä kuumuus on aivan luonnotonta, sanoo Pyykki-Iida pyyhkien hikeä otsaltaan. – On aivan kuin huuhtoisi vaatteita Niilin virrassa Afrikassa eikä täällä kotona.

Pyykki-Iida ei sano enempää, mutta Marikin mielessä ennättää jo välähtää. Hänhän on vikkela kuin Virsulän vaarin porsas.

– Liisa, nyt tiedän mitä tehdään, sanoo Marikki.
– Leikitään Moosesta kaislikossa!

Liisa hypähtää ihastuksesta.

– Saanko minä olla Mooses?

Pyykki-Lidaakin naurattaa.

– On siinä Moosesta kerrakseen!

Pyykki-Lida lähtee ripustamaan vaatteita kuivumaan. Marikki ja Liisa jäävät kahden Niilin rantaan.

Iltaisin kun lastenhuoneen lamppu on sammutettu ja kaikkialla on hiljaista, Marikki kertoo Liisalle juttuja. Toisinaan hän kertoo »kummituksista ja murhamiehistä ja sodasta», mutta silloin Liisan täytyy päästä Marikin vuoteeseen, muuten hän ei uskalla kuunnella. Välillä Marikki taas kertoo raamatunhistoriasta, sellaista mitä itse on kuullut Pyykki-Lidalta. Siksi Liisa hyvin tietää, kuka Mooses oli. Hän tietää, että tämä makasi vedessä ajelehtivassa korissa; sitten tuli faaraon tytär, joka oli Egyptinmaan prinsessa, ja löysi hänet sieltä. Mooses kaislikossa, siitä tulee hauska leikki! Rannassa on tyhjä pesusoikko, se on aivan sopiva Moosekselle... Liisa kömpii heti soikkoon.

– Ei, sanoo Marikki. – Eihän se voi seistä maissa, ei se silloin ole Mooses kaislikossa. Pois soikosta, Liisa!

Liisa tottelee, ja Marikki työntää soikon vesille. Se on painava, mutta Marikki on voimakas. Joessa ei ole paljon kaislikkoa. Aivan pesutuvan päädyssä kasvaa sentään suuri poheikkö. Ellei sitä olisi, voisi Kesäkummun laiturilta nähdä Nilssonin Abben laiturille, mut-

ta nyt sinne ei näy. Marikin mielestä se on vahinko, mutta äiti on siitä hyvillään. Äidin mielestä se on sitä parempi, mitä vähemmän Nilssoneista näkyy – miksi, sitä ei kukaan tiedä. Siksi kai silmät on luotu, että ihminen näkisi niin paljon kuin mahdollista. Juuri tällä hetkellä on kuitenkin hyvä, että pesutuvan päädyssä on tuo kaislatukko. Muutenhan Moosekselle ei olisi kaislikkoa.

Soikon saaminen sinne on vaivalloinen puuha. Marikki ja Liisa kiskovat sitä niin, että tulevat aivan punaisiksi, mutta lopulta he saavat sen hienosti keskelle sotkuista kaislikkoa. Liisa kömpii heti soikkoon ja asettuu mukavaan asentoon. Mutta sitten hän tulee hiljaiseksi ja on levottoman näköinen.

– Marikki, hei, hän sanoo. – Housuihin tulee vettä.

– Ah, kyllä se kuivuu nopeasti, sanoo Marikki. – Se kuivuu, kun minä olen pelastanut sinut.

– Pelasta minut pian, sanoo Liisa.

Ja Marikki lupaa, mutta hän katsoo raidallista pum-pulimekkoaan: se ei millään sovi faaraon tyttärelle. Se ei näytä oikealta.

– Odota hetkinen, Liisa, sanoo Marikki. – Minä tulen pian takaisin. Käyn vain puhumassa äidin kanssa.

Mutta äiti ei ole kotona, hän on mennyt torille, ja Alva on kellarissa. Marikin on siis hankittava prinsessan puku parhaan kykynsä mukaan. Hän katselee

ympäriin keksiäkseen jotain sopivaa. Äidin aamunuttu riippuu makuuhuoneen naulassa. Se on vaaleansininen ja silkkiä. Marikki koettaa sitä: se on ihana! Ehkä oikealla faaraon tyttärellä oli juuri tällainen, kun hän meni jokeen silloin kauan sitten. Ehkä hänellä oli hiuksillaan huntu... Marikki penkoo liinavaatekaap-

pia ja löytää ohuen, valkoisen keittiön ikkunaverhon. Hän panee sen päähänsä. Sitten hän katsoo itseään makuuhuoneen peilistä. Hän on niin kaunis, että aivan värisyttää. Tällaiselta juuri on faaraan tyttären täytynyt näyttää.

Liisalla on tällä aikaa ollut hyvät, joskin aika märät olot soikossaan. Tuuli keinuttelee kaisloja edestakaisin, korennot lentelevät sinisinä varsien välissä, ja vedessä soikon ympärillä uiskentelee pienen pieniä salakoita. Liisa katselee niitä soikon laidan yli.

Silloin Marikki kahlaa läpi veden äidin aamunuttu kohotettuna kainaloihin. Liisankin mielestä hän on aivan kuin faaraan tytär, ja hän nauraa tyytyväisenä. Nyt leikki alkaa.

– Täälläkö sinä makaat, pikku Mooses, sanoo Marikki.

– Niin täällähän minä, sanoo Liisa. – Saanko tulla sinun pikku pojaksesi?

– Saathan toki, sanoo Marikki. – Mutta ensin minun on pelastettava sinut tuosta soikosta. Kuka sinut on siihen pannut?

– Minä menin itse, sanoo Liisa.

Mutta silloin Marikki katsoo häneen ankarasti ja kuiskaa:

– Minut pantiin tähän, ettei faarao tappaisi minua.

Liisa toistaa sanat tottelevaisesti.

RÄISKÄHTELEVÄN JA LENNOKKAAN MARIKIN KOOTUT SEIKKAILUT

Marikki asuu Kesäkummussa isän, äidin, Alvan ja pikkusiskonsa Liisan kanssa. Parempaa paikkaa ei voisi olla! Toki pieniä vastoinkäymisiä ja kummelluksiakin sattuu: Marikki saa harmikseen huomata, että sateen-suojasta ei ole laskuvarjoksi. Ja että upouusilla remmi-kengillä ei kannata mennä vappukokolle – ei vaikka keväät aivan kohisisi suonissa.

Liisa seuraa isosiskon kannoilla uskollisesti, keksipä tämä mitä hassua tahansa. Ja Marikki kyllä keksii, sillä hän on toimissaan vikkelä kuin Virsulän vaarin porsas!

Astrid Lindgrenin tarkkasilmäisissä, lämminhenkisissä ja kiehtovissa tarinoissa todellisuus ja kuvitelmat kietoutuvat yhteen ainutlaatuisella tavalla. Ilon Wiklandin herkkä mustavalkoinen piirroskuviutus rytmittää tarinaa ja tuo siihen uusia ulottuvuuksia.

Meidän Marikki sisältää kirjat:

Marikki

Marikki ja Kesäkummun Tuikku

#kirja WWW.KIRJA.FI	 9 789510 422052	
	L84.2	